

определить рабочие качества животного по отдельным показателям. В результате этого планировать дальнейшие тренировки с ним, а также, в зависимости от его способностей, планировать использование его на службе.

ЛИТЕРАТУРА

1. Балабанов Г.В., Була Л.В. Визначення технологічного показника працездатності спеціальних собак (з пошуку наркотичних засобів, вибухових речовин, зброї та боеприпасів) // Науковий вісник Прикордонних військ: Науково-практичний альманах. – Хмельницький: Видавництво НАПВУ. – 2003. – №1. – С.27-30.
2. Каплунов В.В. Тактика використання службових собак на ділянці військ Південно-Східного напрямку. – Харків: Управління військ Південно-Східного напрямку Прикордонних військ України, 1998. – 52с.
3. Лысенко Ю., Шалобот Н. Служебные собаки на пограничной заставе. Ч.1. – М.: Граница, 1993. – 192с.

УДК 636.7.082

МОНІТОРИНГ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ВІДТВОРНОЇ ФУНКЦІЇ СОБАК

В.О.Друченко, кінологічний центр УМВС України в Харківській області

Б.П.Коваленко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

*Д.І.Барановський, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Харківська державна зооветеринарна академія*

Німецька вівчарка — дуже красивий, гармонічно складений і динамічний собака. Природна витривалість і здатність адаптуватися до будь-яких умов роблять її придатною для утримання і в квартирі, і в замському будинку, і в розпліднику.

Німецька вівчарка — багатоплідний собака, який за розвитком даного показника не поступається таким видам тварин, як свині та кролі. У той же час у першоджерелах вітчизняної літератури практично відсутні дані по основним показникам відтворних функцій собак, і не тільки німецької породи вівчарок [1-5]. Тому

перед нами була поставлена мета — вивчити особливості формування відтворних функцій собак породи німецька вівчарка.

Вихідним матеріалом для проведення досліджень послужили дані відтворних функцій 12 сук породи німецька вівчарка кінологічного центру УМВС України в Харківській області, які характеризувалися різною кількістю щенінь. Подовженість періоду щінності визначали у днях від останньої плідної в'язки до щеніння, багатоплідність — за кількістю живих цуценят при народженні.

Статеве дозрівання у більшості сук закінчується у 8-10 місяців, що зумовлює початок тічки, але є собаки, які починають пустувати пізніше, з 12-15 місячного віку. Перша тічка буває, як правило, мало помітною, її називають змазано-безкровною. Здорові суки пустують регулярно, через 6-7 місяців. Більшість тічок приходиться на грудень-березень та липень-жовтень місяці.

В умовах кінологічного центру тічка продовжується в середньому 26,92 дня (рис.1).

Перший період має подовженість 3,5 дня у сук з різною кількістю щенінь. Сука на початку тічки починає частіше присідати і мітити сечою територію, яка робиться пахучою через феромони, які приваблюють псів. Петля збільшується, стає напруженою, крупною, рихлою, з неї починають виділятися грязнуваті виділення. Сука постійно обнюхує та облизує петлю. Суттєвої різниці за подовженістю першого періоду тічки у сук з різною кількістю щенінь не встановлено.

Другий період продовжується від 8,08 дня. З'являються кров'яністі виділення темно-червоного кольору. Сука не підпускає до себе псів, огризається і кусає їх. Встановлено тенденцію до зменшення даного періоду у сук із збільшенням кількості щенінь.

Третій період продовжується від 6,92 дня. У цей період дозрівають і виділяються яйцеклітини. Петля стає м'якою, дряблою, статева щілина відкривається. Сука готова до запліднення. У більшості сук пік охоти припадає на даний період. Різниці за подовженістю даного періоду у сук практично не встановлено.

Четвертий період має подовженість 8,42 дня і має тенденцію до збільшення із збільшенням кількості щенінь. Незалежно від

того, чи була сука пов'язана чи ні, виділення закінчуються і статева охота закінчується.

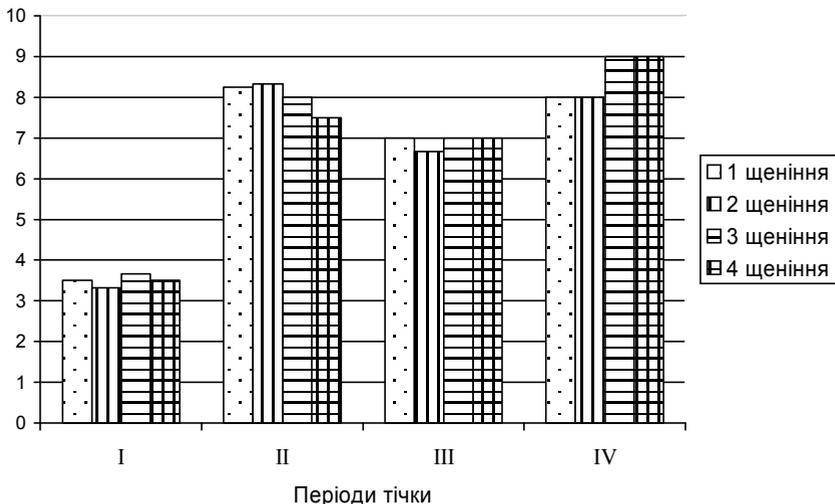

Рис. 1. Подовженість тички у суку, днів

В цілому суттєвої різниці за подовженістю тички у суку з різною кількістю щенінь немає, так як відхилення значень від середнього по кінологічному центру не суттєве.

Після проведення в'язки пустовка у суки закінчується. В перший місяць вагітності сука поводить себе звичайно, як завжди. На 2-3 тиждень вагітності сука починає себе оберігати. У цей час посилюється годівля суки — дається більш поживний корм, додаються овочі, фрукти, багаті вітамінами.

За місяць до пологів уже встановлюється незначне збільшення живота у суки, а за 20 днів до пологів — набухає петля, статеві щілина злегка відкривається, з неї починає виділятися прозорий слиз; за 10-15 днів — молочні залози набухають, при надавлюванні з них появляються крапельки молозива; за 4-5 днів до пологів цуценят можна бачити візуально — бокові стінки черевної порожнини явно рухаються при русі ще не народившихся

цуценят. Перед пологами деякі суки втрачають апетит.

В умовах кінологічного центру УМВС України в Харківській області подовженість вагітності сук знаходиться в нормальних межах (табл. 1).

Таблиця 1

Подовженість щінності у сук, днів

Щеніння	Кількість сук	Біометричні показники	
		M±m	Cv, %
1	4	62,5±0,29	0,9
2	3	61,7±0,33	0,9
3	3	61,3±0,33	0,9
4	2	61,5±0,50	1,1
Разом по щенінням	12	61,8±0,21	1,2

Вірогідної різниці за подовженістю вагітності у сук з різною кількістю щенінь не встановлено. У той же час є тенденція до незначного зменшення подовженості вагітності із збільшенням кількості щенінь.

В умовах кінологічного центру УМВС України в Харківській області багатоплідність сук знаходиться в межах рекомендованих (рис.2).

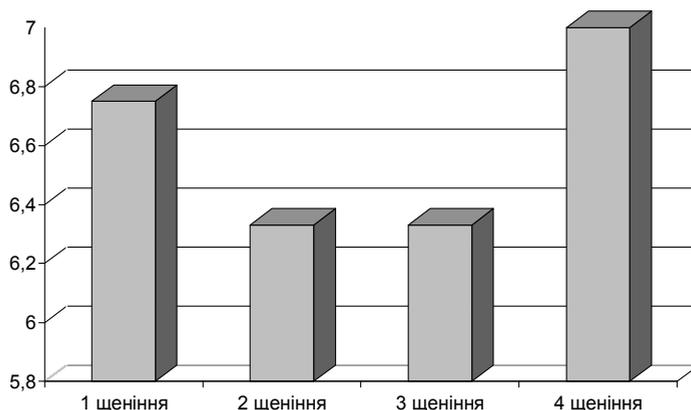

Рис. 2. Багатоплідність сук, голів

Багатоплідність сук німецької породи вівчарок знаходиться на досить високому рівні — 6,33 (2 і 3 щеніння)...7,00 голів (4 щеніння), при високому ступені мінливості даної ознаки ($C_v=18,2-32,8\%$). У той же час суттєвої різниці між показниками багатоплідності не встановлено ($P<0,95$).

Відтворні функції сук німецької породи вівчарок в умовах кінологічного центру УМВС України в Харківській області знаходяться на високому рівні.

Подовженість тічки складає в середньому 26,92 дня і суттєвої різниці за її подовженістю у сук з різною кількістю щенінь немає, так як відхилення значень від середнього по кінологічному центру не суттєве.

ЛІТЕРАТУРА

- 1 Аллан Р., Аллан К. Немецкая овчарка. -Кировоград, 1998. -398 с.
- 2 Зябрева В. Все о немецкой овчарке. -М.: ЭКОС, 1995. -245 с.
- 3 Мазовер А.П. Разведение собак // Пособие по собаководству / Составитель Заводчиков П.А. -М., 1973. -С.46-65.
- 4 Псалмов М.Г. Происхождение, классификация и назначение собак // Службное собаководство / А.П. Мазовер, В.Н. Зубко, Л.С. Шерешевская и др. -Петрозаводск: Барс, 1992. -С.3-15.
- 5 Целлер Р. Немецкая овчарка. -Минск,: Экология, 1994. -311 с.

УДК 619:617:616.71:636.71.8

ХВОРОБИ КІНЦІВОК У СОБАК, ЩО ВИКЛИКАНІ ПОРУШЕННЯМ РОЗВИТКУ КІСТКОВО-СУГЛОБОВОГО АПАРАТУ

*В.П.Сухонос, кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри хірургії
Національний аграрний університет*

Хвороби кінцівок у собак широко розповсюджені і складають помітну проблему для ветеринарної хірургії, оскільки викликаються багатьма причинами, мають різноманітні клінічні прояви, часто невизначений патогенез. Все це ускладнює їх лікування та профілактику. Значна частина хвороб кінцівок, особливо у чистопород-

Вісник аграрної науки Причорномор'я,
Випуск 1, т.2, 2004